

**Pan Wacław Tomasz Balcer** wziął czynny udział w strajku, który miał miejsce w Radomiu w dniu 25 czerwca 1976 r. W związku z tym został zatrzymany a sprawę skierowano do Kolegium d/s Wykroczeń w trybie przyśpieszonym. Został oskarżony o zakłócenie porządku publicznego Orzeczeniem Kolegium i skazany na 3 m-ce aresztu oraz powiadomienie zakładu pracy. Po złożeniu odwołania jego sprawę rozpatrywał Sąd, który ostatecznie w dniu 17 sierpnia 1976 r. uniewinnił go od zarzucanego mu czynu. Pan Wacław Balcer w areszcie przebywał od 25 czerwca 1976 r. do 28 lipca 1976 r.

**Pan Tomasz Stanisław Barański** – jako łącznik podziemnych struktur „Solidarności” - brał czynny udział w wytwarzaniu i kolportowaniu na terenie Radomia wydawnictw bezdebitowych. Był także współzałożycielem nielegalnej drukarni, którą założył w miejscu swojego zamieszkania w Radomiu przy ul. Na Stoku. Po zatrzymaniu z częścią nakładu broszury Koncept został aresztowany i osadzony w areszcie mieszczącym się w WUSW w Radomiu Ww. został przez Kolegium Rejonowe ds. Wykroczeń przy Prezydencie Miasta Radomia z dn. 07.04.1987 r. ukarany karą grzywny w wys. 50 000 zł., 1000 zł. kosztów postępowania. Ww. w dn. 11.04.1987 r. odwołał się od orzeczenia kolegium I instancji, a kolegium II instancji w dn. 30.04.1987 r. zdecydowało utrzymać w mocy wcześniejsze orzeczenie.

**Pan Gabryel Marek Bilski** był od września 1980 r. działaczem NSZZ „Solidarność” w Przedsiębiorstwie Robót Zmechanizowanych i Gospodarki Maszynami w Kielcach filia w Radomiu (od 1982 r. Radomskie Przedsiębiorstwo Inżynieryjne). Działalność związkową kontynuował po 13 grudnia 1981 r., m.in. poprzez prowadzenie zbiórek pieniędzy, uczestniczył w rozdziale paczek, kolportażu ulotek i literatury, uczestniczył w uroczystościach związanych ze świętami nieuznanymi w PRL jak np. 3 Maja. Był m.in. członkiem Regionalnej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” w Radomiu, a od października 1988 r. - Międzyzakładowej Komisji Regionalnej NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska. W stanie wojennym za swą działalność zatrzymany i tymczasowo aresztowany. Przebywał w aresztach śledczych w Radomiu i na Mokotowie w Warszawie.

**Pan Jacek Wojciech Bogucki** był członkiem NSZZ „Solidarność”. Do 13 grudnia 1981 r. był etatowym pracownikiem MKR NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska. Po wprowadzeniu stanu wojennego działał w podziemnych strukturach NSZZ „Solidarność”. Był m.in. współorganizatorem druku i kolportażu wydawnictw bezdebitowych. Uczestniczył także w akcjach ulotkowych na terenie Radomia. Na przestrzeni lat 1982-1985 w jego mieszkaniu parokrotnie dokonywano rewizji, celem odnalezienia wydawnictw bezdebitowych. Kilka razy był również prewencyjnie zatrzymywany na 48 godzin.

**Pan Andrzej Marian Brzózka** w latach 1980-1981 był aktywnym działaczem NSZZ „Solidarność”, a następnie od stanu wojennego do 1989 r. członkiem podziemnych struktur na terenie woj. radomskiego. Od 17.01.1981 r. był członkiem Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Zakładzie Wiodącym „Techmatrans” w Radomiu, skąd od 16.03.1981 r. do 24.05.1981 r. był oddelegowany do pracy w zarządzie regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska. W związku ze swoją działalnością został w dn. 10.05.1982 r. zatrzymany, a następnie internowany w ośrodkach odosobnienia w Kielcach, Łupkowie, Rzeszowie-Zależu i ponownie w Łupkowie. Z internowania został zwolniony w dn. 07.12.1982 r.

**Pan Leszek Roman Bugajski** wziął czynny udział w strajku mającym miejsce w Radomiu w dniu 25 czerwca 1976 r. W związku z tym został zatrzymany, a sprawę skierowano do

Kolegium do Spraw Wykroczeń przy Prezydencie Miasta Radomia, gdzie była rozpatrywana w trybie przyśpieszonym. W dn. 27 czerwca 1976 r. Kolegium uznało ww. winnym i wymierzyło karę w postaci 3 miesięcy aresztu oraz jako karę dodatkową - podanie orzeczenia do wiadomości w zakładzie pracy. Ww. został osadzony w Zakładzie Karnym w Radomiu, następnie w Pińczowie. Pan Leszek Bugajski był pozbawiony wolności w okresie od 25 czerwca 1976 r. do 25 września 1976 r.

**Pan Marian Choroś** był członkiem NSZZ „Solidarność”. Od 1 maja 1981 r. był etatowym pracownikiem MKR Ziemia Radomska. Po wprowadzeniu stanu wojennego nie zaniechał swej działalności. W nocy z 24/25 grudnia 1981 r. wziął udział w akcji ulotkowej, w związku z czym został objęty kontrolą operacyjną, w ramach której w dn. 6 stycznia 1982 r. został zatrzymany podczas próby odbioru przygotowanych do kolportażu ulotek. W dniu 8 stycznia 1982 r. Prokuratura Rejonowa w Radomiu utrzymując tryb doraźny przedstawiła mu zarzuty, że w okresie od 14 grudnia 1981 r. do 6 stycznia 1982 r. w Radomiu, wraz z innymi osobami, kontynuował jako członek NSZZ „Solidarność”, działalność związkową poprzez organizowanie zebrań i planowanie kolportażu ulotek, wbrew postanowieniom dekretu o stanie wojennym. Wobec Pana Mariana Chorosia Prokurator Rejonowy postanowieniem z dn. 8 stycznia 1982 r. zastosował areszt tymczasowy na okres 1 miesiąca.

**Pan Zdzisław Gołąbek** wziął czynny udział w strajku mającym miejsce w Radomiu w dniu 25 czerwca 1976 r. W związku z tym został zatrzymany i tymczasowo aresztowany a sprawę skierowano do Kolegium do Spraw Wykroczeń, gdzie rozpatrywana była w trybie przyśpieszonym. Oskarżono go m.in. o zakłócanie porządku publicznego w dniu 25 czerwca 1976 r. i udział w nielegalnym zgromadzeniu. Orzeczono karę 3 m-cy aresztu. W dn. 31 lipca 1976 r., decyzją Komisji Orzecznictwa do Spraw Wykroczeń przy Wojewodzie Radomskim, uchylono w trybie nadzoru orzeczenie Kolegium ds. Wykroczeń przy Prezydencie miasta Radomia z dn. 28 czerwca 1976 r. Pan Zdzisław Gołąbek był pozbawiony wolności w okresie od 25 czerwca do 31 lipca 1976r.

**Pan Zygmunt Stanisław Gregorczyk** wziął czynny udział w strajku mającym miejsce w Radomiu w dniu 25 czerwca 1976 r. W związku z tym został zatrzymany w dn. 26 czerwca 1976 r. W dn. 28 czerwca 1976 r. zastosowano wobec niego areszt tymczasowy, który został przedłużony do dn. 26 sierpnia 1976 r. W dn. 24 sierpnia 1976 r. w Sądzie Rejonowym w Radomiu odbyła się rozprawa główna, podczas której zapadł wyrok uznający Pana Zygmunta Gregorczyka winnym zarzucanego czynu oraz skazujący go na karę 1,5 roku pozbawienia wolności.

**Pan Waldemar Janik** wziął czynny udział w strajku mającym miejsce w Radomiu w dniu 25 czerwca 1976 r. W związku z tym został zatrzymany, a sprawę skierowano do Kolegium d/s Wykroczeń w trybie przyśpieszonym. Orzeczeniem Kolegium ds. Wykroczeń przy Prezydencie miasta Radomia wydanym w dn. 27 czerwca 1976 r. został uznany za winnego popełnienia wykroczenia i wymierzono mu karę dwóch miesięcy ograniczenia wolności. Pan Waldemar Janik był pozbawiony wolności w okresie od 25 czerwca 1976 r. do 31 lipca 1976 r.

**Pan Wiesław Marian Kobylka** wziął czynny udział w strajku mającym miejsce w Radomiu w dniu 25 czerwca 1976 r. W związku z tym został zatrzymany i w dn. 26 czerwca 1976 r. osadzony w Areszcie Śledczym w Radomiu. W dn. 28 czerwca wystawiono postanowienie o jego tymczasowym aresztowaniu. Został skazany na karę 8 lat pozbawienia wolności, 6 lat

utruty praw oraz karę nawiązki na rzecz PCK w wysokości 5 tys. zł, nadzór ochronny na okres 4 lat i obowiązek podjęcia pracy. Sąd Najwyższy w dn. 14 stycznia 1977 r. utrzymał w mocy wyrok Sądu Wojewódzkiego. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Katowicach z dn. 19 kwietnia 1977 r. udzielono przerwy w odbyciu kary na 1 rok – ww. został zwolniony w dn. 19 kwietnia 1977 r. W dn. 13 grudnia 1981 r. został internowany i osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Kielcach. Ww. został zwolniony z internowania w dn. 29 kwietnia 1982 r.

**Pan Lech Stanisław Kwiatkowski** wziął czynny udział w strajku mającym miejsce w Radomiu w dniu 25 czerwca 1976 r. Został on zatrzymany w dniu 5 lipca 1976 r. w Radomiu. Zastosowano wobec niego areszt tymczasowy. Decyzję o zwolnieniu z aresztu wydano w dniu 30 lipca 1976 r. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomiu z dn. 23 sierpnia 1976 r. został skazany na karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono, grzywnę w wysokości 8 000 zł., 20 godzin prac społecznych oraz obciążono go kosztami i opłatami postępowania.

**Pan Aleksander Małecki** w 1982 r. był jednym z założycieli podziemnej Tymczasowej Komisji Zakładowej „Solidarności” w Zakładach Metalowych im. Gen. Waltera w Radomiu. Komisja wydawała m.in. pismo Solidarni. Biuletyn Informacyjny NSZZ „Solidarność” Zakładów Metalowych w Radomiu. Ww. został zatrzymany w dn. 31.08.1983 r. w Radomiu podczas manifestacji przed kamieniem węgielnym upamiętniającym robotniczy protest z czerwca 1976 r. Osadzono go w areszcie milicyjnym, a następnie Areszcie Śledczym w Radomiu. Pan Aleksander Małecki wszedł w skład powstałej w dn. 14.10.1988 r. Międzyzakładowej Komisji Regionalnej Ziemia Radomska.

**Pani Benigna Anna Małecka** w dniu 31 sierpnia 1983 r. wzięła czynny udział w manifestacji pod pomnikiem upamiętniającym protest robotniczy z 25 czerwca 1976 r. Ww. została, wraz z innymi 5 osobami, zatrzymana i doprowadzona do prokuratora z wnioskiem o przedstawienie zarzutów i zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztu na okres 3 m-cy. Pani Benignie Bielańskiej przedstawiono zarzuty czynnego udziału w nielegalnym zgromadzeniu i demonstracji pod płytą pomnika „Czerwiec 76”, z udziałem ok. 1 tys. osób, w czasie której wznosiła wrogie okrzyki znieważające organa MO, co mogło doprowadzić do niepokoju publicznego lub rozruchów. Ww. została tymczasowo aresztowana. W dniu 24 listopada 1983 r. Sąd Rejonowy w Radomiu wydał wyrok skazujący ww. na karę 1 roku pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata oraz karę grzywny w wysokości 35.000 zł. Ww. została zwolniona z aresztu w dniu 25 listopada 1983 r. W dniu 6 lipca 1984 r. zapadł wyrok, który utrzymał w mocy zaskarżony wyrok z dnia 24 listopada 1983 r. Ww. była pozbawiona wolności w okresie od 31 sierpnia 1983 r. do 25 listopada 1983 r.

**Pan Lech Stanisław Mosiołek** od wiosny 1981 r. był aktywnym działaczem NSZZ „Solidarność” w Radomskich Zakładach Metalowych im. gen. Waltera. Do wprowadzenia stanu wojennego cały czas działał w legalnych strukturach związku a po 13 grudnia 1981 r. zaangażował się czynnie w związkową działalność podziemną. Zajmował się m.in. kolportowaniem wydawnictw bezdebitowych m.in. Wolnego Robotnika i ulotek, zbiorą pieniędzy dla rodzin internowanych osób. Był aktywnym uczestnikiem wielu manifestacji.

**Pan Stanisław Musiał** w 1980 r. był zatrudniony w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Komunikacji miejskiej w Radomiu. W dn. 08.09.1980 r. wszedł jako mąż zaufania w skład delegacji załogi tego przedsiębiorstwa na spotkanie z dyrekcją zakładu, przedstawiając

żądania załogi dotyczące spraw płacowych, socjalno-bytowych oraz usunięcia części kierownictwa, a następnie do dziesięcioosobowej grupy, która opracowała listę postulatów. Wszedł w skład Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Komunikacji Miejskiej w Radomiu. W dn. 08.06.1989 r. został przewodniczącym liczącej sześć osób tymczasowej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Wojewódzkiej Kolumnie Transportu Sanitarnego w Radomiu.

**Pan Marian Sadowski** był członkiem podziemnych struktur opozycyjnych na terenie woj. radomskiego. Zajmował się m.in. kolportażem *Wolnego Robotnika* oraz drukowaniem innych wydawnictw bezdebitowych. W związku z tą działalnością, po przeszukaniu przeprowadzonym w jego miejscu zamieszkania, został zatrzymany w dn. 09.03.1984 r. przez Służbę Bezpieczeństwa. Zastosowano wobec niego areszt tymczasowy (od 09.03.1984 r. do 26.07.1984 r.). Osadzono go w Areszcie Śledczym w Radomiu, skąd został zwolniony na mocy amnestii z dn. 21.07.1984 r.

**Pan Jan Stanisławek** wziął czynny udział w strajku, który miał miejsce w Radomiu w dniu 25 czerwca 1976 r. Był jednym ze współzałożycieli NSZZ „Solidarność” na terenie Zakładów Metalowych im. gen. Waltera w Radomiu. Po wprowadzeniu stanu wojennego należał do podziemnych struktur związku. Był nie tylko kolporterem wydawnictw bezdebitowych (m.in. *Wolnego Robotnika*) ale także organizatorem zbiórek pieniężnych na rzecz internowanych oraz ich rodzin. Był inicjatorem wielu różnych akcji protestacyjnych, wielokrotnym delegatem związku na Zjazdy Zakładowe i Regionalne.

**Pan Kazimierz Staszewski** wziął czynny udział w strajku, który miał miejsce w Radomiu w dniu 25 czerwca 1976 r. W związku z tym został zatrzymany jako „prowodyr tłumu”. W dniu 27 czerwca 1976 r. wpłynął wniosek do Kolegium ds. Wykroczeń przy Prezydencie miasta Radomia, gdzie obwiniono go, że w dniu 25 czerwca 1976 r. nawoływał do wszczęcia awantur chuligańskich zgromadzone grupy ludzi, przez co zakłócił porządek publiczny. W dniu 28 czerwca 1976 r. został skazany na 3 miesiące aresztu, skąd wyszedł 31 lipca 1976 r. na mocy decyzji Prokuratury Generalnej. Przebywał w aresztach w Radomiu, Kielcach i Białymstoku (od 29-06-1976 r. do 29-07-1976 r.).

**Pani Zofia Szczepanowska** w dniu 3 maja 1983 r. wzięła udział w manifestacji pod pomnikiem upamiętniającym protest robotniczy z 25 czerwca 1976 r. W związku z tym została zatrzymana. Postawiono jej zarzuty czynnego udziału w nielegalnym zgromadzeniu i demonstracji pod płytą pomnika „Czerwiec 76”, z udziałem ok. 2 tys. osób, w czasie której wznosiła wrogie okrzyki, znieważające organa MO, co mogło doprowadzić do niepokoju publicznego lub rozruchów. W dn. 5 maja 1983 r. Prokurator Rejonowy w Radomiu zastosował wobec niej areszt tymczasowy w postaci 3 miesięcy. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomiu w dniu 25 lipca 1983 r. umorzono postępowanie wobec ww. na podstawie amnestii z dn. 22 lipca 1983 r. Areszt uchylono w dn. 25 lipca 1983 r. Ww. była pozbawiony wolności w okresie od 3 maja 1983 r. do 25 lipca 1983 r.

**Pan Józef Władysław Szyderski** był aktywnym działaczem NSZZ „Solidarność” w Zakładach Metalowych im. Gen. Waltera w Radomiu już od pierwszych miesięcy zawiązywania się tam „Solidarności”. W 1981 r. był wiceprzewodniczącym Wydziałowej Komisji NSZZ „Solidarność” na Wydziale P-3 tego zakładu. W maju 1981 r. uczestniczył jako delegat w I Walnym Zebraniu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska. Po wprowadzeniu stanu wojennego nie zaprzestał swej działalności. Był nie tylko kolporterem

prasy bezdebitowej ale także organizatorem zbiórek pieniężnych na rzecz internowanych i ich rodzin. W 1988 r. był współinicjatorem tworzących się struktur związku. Był także wielokrotnym delegatem związku na Zjazdy Zakładowe i Regionalne. W dn. 13.03.1989 r., jako działacz związku, złożył podpisany przez 2847 osób wniosek o odwołanie Rady Pracowniczej w Zakładach Metalowych im. Gen. Waltera w Radomiu.

**Pan Marek Wnukowski** będąc uczniem IV klasy liceum ogólnokształcącego w lutym 1974 r. na terenie Radomia rozkolportował nielegalne ulotki, które wcześniej – w liczbie ok. 800 szt. wyprodukował wspólnie ze swoją koleżanką. W związku z tą sprawą został zawieszony w prawach ucznia oraz tymczasowo aresztowany w okresie od 27.02.1974 r. do 06.06.1974 r. Oskarżono go m.in. o wrogą propagandę. W dn. 05.06.1974 r. Sąd Powiatowy w Radomiu wydał wyrok uznający go za winnego i skazał na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na 4 lata oraz wykonanie 20 godzin pracy na cele społeczne. Po uchyleniu aresztu decyzją Wydziału Oświaty Urzędu Miejskiego w Radomiu został pozbawiony możliwości kontynuowania przerwanej nauki w liceum ogólnokształcącym im. Jana Kochanowskiego w Radomiu (naukę podjął od września 1974 r. w innym liceum). Pozostawał też pod dalszą kontrolą operacyjną.

**Ksiądz Jan Wojtan**, będąc wikarym parafii Farnej w Radomiu, a następnie proboszczem parafii pw. Św. Brata Alberta w Starachowicach prowadził działalność na rzecz zdelegalizowanego NSZZ „Solidarność” oraz innych organizacji niezależnych w okresie od stycznia 1982 r. do końca 1984 r. W Radomiu w jego mieszkaniu znajdował się punkt kolportażu prasy niezależnej a w kaplicy domowej obok mieszkania powielano ulotki. Ksiądz Wojtan dostarczał papier oraz inne materiały poligraficzne. W dn. 1 grudnia 1982 r. została zatrzymana trzyosobowa grupa młodzieży trudniąca się produkcją i kolportażem ulotek. Po przeszukaniu w mieszkaniu księdza został on również zatrzymany przez Służbę Bezpieczeństwa w związku z podejrzeniem wypożyczania maszyny do pisania do celów poligraficznych. Ks. Wojtan po objęciu parafii w Starachowicach nadal prowadził punkt kolportażu prasy i wydawnictw bezdebitowych oraz dostarczał drukującym materiały poligraficzne. Przez cały okres wspierał działaczy opozycji demokratycznej niosąc również pomoc charytatywną oraz wsparcie duchowe rodzinom więźniów politycznych. Ks. zmarł tragicznie w dn. 12 listopada 2009 r. Jego imieniem nazwano Rodzinny Dom Dziecka oraz rondo w Opocznie, gdzie był dziekanem Dekanatu Opoczyńskiego od 1997 r.

**Pan Andrzej Wojciech Wyroślak** był aktywnym działaczem NSZZ „Solidarność” (od września 1980 r.) oraz podziemnych struktur „Solidarności” w Pionkach. Po wprowadzeniu stanu wojennego uczestniczył w pielgrzymkach ludzi pracy na Jasną Górę. W latach 1983-1989 wszedł w skład grupy „Morwy” pod przewodnictwem Marka Kusztala, która była częścią składową podziemnej Tymczasowej Komisji Terenowej „Solidarność”. Jako członek grupy „Morwy” Pan Andrzej Wyroślak zajmował się m.in. drukowaniem opozycyjnych pism *Barykada* oraz *Iskra* oraz ich kolportowaniem na terenie Pionek, Gozdu i Ursynowa. Ponadto zajmował się drukowaniem ulotek i kolportowaniem wydawnictw drugiego obiegu. Brał aktywny udział w organizowaniu sesji dotyczących historii Polski, mszy za Ojczyznę, które odbywały się w kościele św. Barbary w Pionkach oraz lokalnych uroczystości związanych z ważnymi wydarzeniami historycznymi (np. w rocznicę 11 Listopada). W 1987 r. po akcji ulotkowej z okazji 1 Maja został zatrzymany i przesłuchany. W 1988 r. uczestniczył w strajkach w Zakładzie Tworzyw Sztucznych „Pronit”. Od 1989 r. do 1996 r. był członkiem Komisji Zakładowej „Solidarności” w tym przedsiębiorstwie, a od 1992 r. wchodził w skład

jej prezydium. W latach 1989-1992 należał do Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Pionkach. W 2000 r. został wyróżniony odznaką Zasłużony Działacz Kultury.

**Pani Jadwiga Wyroślak** była aktywną działaczką podziemnych struktur „Solidarności” w Pionkach. W latach 1983-1989 weszła w skład grupy „Morwy” pod przewodnictwem Marka Kusztala, która była częścią składową podziemnej Tymczasowej Komisji Terenowej „Solidarność”. Jako członkini grupy „Morwy” Pani Jadwiga Wyroślak zajmowała się m.in. drukowaniem opozycyjnych pism *Barykada* oraz *Iskra*, ulotek, kolportowaniem wydawnictw drugiego obiegu. Brała aktywny udział w organizowaniu sesji dotyczących historii Polski, mszy za Ojczyznę, które odbywały się w kościele św. Barbary w Pionkach oraz lokalnych uroczystości związanych z ważnymi wydarzeniami historycznymi (np. w rocznicę 11 Listopada).

**Pan Tadeusz Żurek** wziął udział w strajku mającym miejsce w Radomiu w dniu 25 czerwca 1976 r. W związku z uczestnictwem w strajku oraz porzuceniem w tym dniu pracy z dniem 30.06.1976 r. Pan Tadeusz Żurek został zwolniony z zakładu pracy i długotrwale pozostawał bezrobotny.